

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1170

Vragen van het lid **Van Velzen** (SP) aan de staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over *gegaste containers in Rotterdam*. (Ingezonden 18 februari 2005)

1

Bent u bekend met de resultaten van het RIVM onderzoek: «Nalevering van bestrijdingsmiddelen uit containergoederen» en met het feit dat van de vier miljoen containers die jaarlijks in de haven van Rotterdam aankomen er zo'n 200.000 gereinigd zijn met verboden gassen?¹ Zo ja, bent u bereid dit openbaar te maken? Zo neen, waarom niet?

2

Kunt u uw reactie geven op de conclusies die naar aanleiding van dit onderzoek zijn getrokken? Bent u bereid nader onderzoek naar de effecten van deze gassing op de volksgezondheid, zeker daar waar er resten van de gassen in het product aangetroffen worden, uit te laten voeren en aan de Kamer toe te sturen? Zo neen, waarom niet?

3

Kunt u aangeven hoe het mogelijk is dat ondanks inspanningen, onder andere van uw kant, er nog steeds een dergelijke grote hoeveelheid met verboden gassen ontsmette containers het land in komt? Welke maatregelen gaat u hiertegen treffen?

4

Deelt u de mening dat het ontsmetten van gebruiksvoorwerpen als speelgoed en matrassen met gevaarlijke gassen overbodig is?

5

Kunt u uitleggen waarom dergelijke voorwerpen gegast worden en bent u bereid maatregelen te treffen om bij import van dergelijke producten eisen te stellen, zoals het niet gebruiken van dergelijke gassen? Zo neen, waarom niet?

6

Bent u bekend met het feit dat na het ontsmetten, goederen nog enige tijd uitgassen en er risico voor de volksgezondheid kan ontstaan?

7

Is het juist dat er manieren zijn om producten te ontsmetten die niet alleen beter zijn voor het milieu maar ook voor de volksgezondheid? Zo ja, bent u bereid deze mogelijkheden te onderzoeken zoals het afsluiten van goederen in luchtdichte kamers waar de zuurstof aan onttrokken wordt, of het gebruiken van andere dan stuw hout palets?

8

Hoe werkt de procedure van in het buitenland gegaste containers? Is markering verplicht en wordt dit altijd nagevolgd?

9

Kunnen in de lading aanwezige, niet uitgewerkte ontsmettingsmiddelen bij het behandelen van de lading alsnog vrij komen?

10

Kunt u aangeven hoeveel containers er momenteel nog in de Rotterdamse havens binnenkomen die in strijd met het Europese verbod wel met methylobromide gegast zijn?

11

Heeft u voldoende mogelijkheden om tot strafvervolg over te gaan bij onjuiste afhandeling van scheepsladingen waarvan de ontsmettingsmiddelen nog niet zijn uitgewerkt of ladingen niet of onvoldoende zijn ontgast? Welke sancties worden er opgelegd aan de overtreder?

¹ Nova, 15 februari jl.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Van Geel** (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer). (Ontvangen 14 maart 2005)

1

Ja, ik ben bekend met het genoemde RIVM-onderzoek. Het rapport betreft een aanvulling op eerdere onderzoeken naar ladingen en containers onder gas. Het onderzoek is gestart in februari 2004. Tot aan november 2004 zijn monsters genomen en geanalyseerd, in december en januari zijn de bevindingen op schrift gesteld en bij brief van 21 februari jl., kenmerk 2005018554-WB, is het rapport aan u toegestuurd.

2

In de genoemde brief heb ik vermeld dat ik op korte termijn in overleg zal treden met de ministers van LNV, SZW en VWS om te bezien welk vervolg aan dit onderzoek zal worden gegeven en dat ik uw Kamer van het verdere verloop op de hoogte zal houden.

3

Er zijn twee redenen waarom containers onder gas ons land in komen. In de eerste plaats vanwege (Europese) eisen om een insectenvrije lading te ontvangen. Dit wordt meestal bereikt door het uitvoeren van een gassing. In het land van herkomst wordt vervolgens soms de gehele container begast zonder dat deze gasvrij wordt gemaakt. In de tweede plaats vanwege de (Europese) fyto-sanitaire noodzaak die maakt dat eisen worden gesteld aan verpakkingshout of houten pallets. Volgens deze eisen, afgeleid van mondiale standaards, zijn er momenteel slechts twee methoden toegestaan, namelijk het behandelen met hitte of het gassen met methylbromide (beide behandelingen worden als permanent gezien, en hoeven dus eenmalig toegepast te worden). Een probleem hierbij is dat men in de landen van herkomst niet altijd goed bekend blijkt te zijn met deze maatregelen, zodat men vaak voor de zekerheid een gassing uitvoert (vaak de gehele container), ook als daartoe geen noodzaak bestaat. Het gebruik van methylbromide ter bestrijding van insecten in ladingen raakt twee mondiale verdragen. Enerzijds de IPPC (International Plant Protection Convention) dat internationale standaarden opstelt om fyto-sanitaire effecten te bestrijden (en methylbromide behandelingen voorschrijft) en anderzijds het Montreal Protocol ter bescherming van de ozonlaag. Omdat beide verdragen nog niet optimaal samenwerken is onder mijn EU Voorzitterschap een start gemaakt om de onderlinge coördinatie te verbeteren.

4

Ja. Uit het rapport blijkt dat circa 80% van de ladingen waarin giftige gassen werden aangetroffen, waren gegast zonder dat hiertoe (fyto-sanitaire) noodzaak bestond. Dit beeld wordt bevestigd door reguliere controles en

eerdere in opdracht van de VROM-Inspectie uitgevoerde onderzoeken.

5

Zie hiertoe mijn antwoord op vraag 3.

6

Ja, uit het onderzoek van het RIVM blijkt dat consumenten via gegaste materialen aan bestrijdingsmiddelen kunnen worden blootgesteld. Het was gezien de onderzoeksopzet niet mogelijk om vast te stellen of in de praktijk blootstelling aan gevaarlijke concentraties voorkomt. In mijn onder punt 2 genoemde overleg zal worden ingegaan op de vraag welk vervolg aan deze constatering zal worden gegeven.

7

Ja. Afhankelijk van de lading zijn er verschillende manieren om producten te ontsmetten. Voorbeelden zijn: pestvrije zones, inspectie en certificering, koudebehandeling, controlled atmosphere, hittebehandeling, behandeling met röntgen- of gammastralen en modified atmospheres. Met betrekking tot verpakkingshout is het probleem dat momenteel een behandeling met hitte of een gassing met methylbromide vanuit fyto-sanitaire redenen verplicht is (ISPM 15). Deze behandelingen horen plaats te vinden voordat het verpakkingshout in de container gaat. In de Europese Unie geldt deze eis vanaf 1 maart 2005. Verschillende van bovengenoemde alternatieven staan momenteel op een internationale reservelijst en zullen wellicht in de toekomst geaccepteerd gaan worden. Nederland zal zich hiervoor inspannen. Overigens zou het niet nodig moeten zijn dat een container onder gas binnenkomt. Dit wordt voorkomen indien, zoals ik bij vraag 3 heb aangegeven, niet de containers in hun geheel worden begast maar alleen het stuw- of verpakkingshout. Ook kan een containers al voor de export ontgast worden. Het ministerie van VROM heeft met anderen financieel bijgedragen aan de ontwikkeling van controlled atmosphere voor de behandeling van containers bij de REST terminal in Rotterdam.

8

Volgens internationale regelgeving van de IMO (International Maritime

Organization) moeten containers die gegast zijn worden gemarkeerd en voorzien van documenten waaruit blijkt met welk middel is gegast. Helaas blijkt dit slechts in 2 à 3% van de gevallen daadwerkelijk te gebeuren. De oorzaak ligt mogelijk in het feit dat de verschillende landen verschillende definities hanteren over het begrip «onder gas». Van rederijen is vernomen dat een andere reden kan zijn de economische factor: het transport van containers onder gas is duurder, reden waarom verladers in het buitenland de markering achterwege zouden laten.

9

Ja. Uit onderzoek en in de praktijk is gebleken, dat gassen vrij kunnen komen bij het ontvangen van ladingen waarin zich na een gassing in het land van herkomst nog restanten van dergelijke middelen bevinden.

10

Nee. Overigens is er geen Europees verbod op het gebruik van methylbromide voor containers. Het Montreal Protocol verbiedt vele toepassingen van methylbromide, maar quarantaine en pre-shipment toepassingen (QPS) zijn op dit moment nog uitgezonderd van het protocol. De EU heeft echter als enige zelf wel één quotum ingesteld voor het gebruik van methylbromide voor QPS. Vanwege fyto-sanitaire maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van schadelijke organismen dreigt het gebruik van methylbromide, zowel in Nederland als in de rest van de wereld, nu echter weer toe te nemen. Dit is momenteel een punt van zorg binnen de EU en is daarom door de EU ook ingebracht onder het Montreal Protocol.

11

Bij de ernstige gevallen, waarbij personen moesten worden geëvacueerd in verband met een direct bedreigend levensgevaar, bleek het mogelijk op basis van artikel 173 van het Wetboek van Strafrecht tot vervolging over te gaan. Daarnaast kan de Arbeidsinspectie op grond van Arboretgeving proces verbaal (PV) opmaken tegen werkgevers die geen of onvoldoende onderzoek hebben gedaan naar de gevaren van restanten gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld in containers of scheepsladingen). Ook kan PV

worden opgemaakt indien er
onvoldoende doeltreffende
maatregelen ter bescherming van de
werknemer(s) worden genomen.